

HVA MÅ GJØRES

Avisa til Norges Kommunistiske Studentforbund

ANSVARLIG UTGIVER: PAUL BJERKE

utgitt med støtte fra Samskipnadens Kulturstyre no 1 - 1981

Hva skjer med utdanninga vår? Les stortingsmelding 45:

ANTI — INTELEKTUALISME

«Lærere behøver da ikke gått lærerskolen», sa statsråd Einar Førde på et møte med studentene ved Journalist-skolen. Med en enkelt setning formulerte han dermed innholdet i Stortingsmelding 45.

Meldingen, som ble lagt fram i november 1980, er Arbeidspartiets generalplan for utdanning i åra framover. Hovedpunktene kan kort oppsummeres slik:

+ «Livslang læring» skal bli framtidens motto. Det betyr ikke en styrking av voksenopplæring og etterutdanning. Men det betyr at ressurser skal overføres fra grunnutdanning til etterutdanning, at institusjonene må omformes for å tilfredsstille deltidsstudenter og studenter fra «arbeidslivet».

+ Kamp mot profesjonalisering. Dette er skarpest uttrykt ved Førde-sitatet ovenfor. Kirke- og Undervisningsdepartementet går i meldinga inn for å bygge ned sammenhengene mellom utdanning og retten til å utøve et yrke. Alle skal altså kunne bli lærere, uansett utdanning. I selve meldinga blir det ikke presisert hvilke yrker det ikke lenger skal kreves

spesiell utdanning for. Men jeg vil tro at mange yrker i helse- og sosialsektoren ligger tynt an.

+ Ingen krav til opptak ved høyere utdanning. I meldinga får utdanningsinstitusjonene kjefte for å ha vært for seint i å gjøre opptaksreglementene. Førde slår fast at det er viktig at arbeidslivserfaring skal telle svært høyt ved opptak til høyere utdanning. Teoretisk utdanning blir nærmest uglesett.

LIKESTILLE INTELEKTUELLE OG MANUELT ARBEID

DNA's begrunnelse for tiltakene er å bygge ned skillet mellom intellektuelt og manuelt arbeid. For det andre å hindre at folk

får utdanning som blir «gam-meldags», for det tredje å hindre «treghet på arbeidsmarkedet».

Mer trolig er det at årsaken kan finnes i en sett problemer borgerskapet alltid har å stri med når det gjelder høyere utdanning. For det første at det er svært dyrt, men nødvendig. For det andre at grundig utdanning ofte blir kritisk, for det tredje at den tekniske utvikling går så fort at kunnskap fort blir foreldet. Og for det fjerde at hverken DNA eller Høyre er i stand til å planlegge samfunnet, og dermed ute av stand til å planlegge på lengre sikt hva som trengs av utdanna arbeidskraft. Omskole-ring, flytting, skalling og valting med folk er enklere og billigere. Men da er det viktig at folk ikke har fagstolthet og stilles krav om å kunne det de skal skikkelig.

ANTI-INTELEKTUALISME

I meldinga finnes en utbredt anti-inntellektualisme. Den arter seg på overflaten som likes-tilling av manuelt og intellektu-

elt arbeid. F.eks. skriver departementet «Etter tre år arbeid med praktiske fag på skole og i bedrift bør en elev kunne ha gode faktiske kvalifikasjoner for høyere utdanning».

Elever ved de allmenne lin-jene på videregående skoler bør merke seg at deres utdanning ikke er noe verdt, etter KUDs

mening. For mens praktiske lin-jer gir nøyaktig samme kompe-tanse til å begynne høyere, teo-retiske studier, gir allmennfag sjølsagt ikke kompetanse til å bli typograf eller snekker eller noe annet.

DNA's idé er at teoretisk arbeid ikke krever særegen tren-ing, at det er en form for arbeid

som kan mestres like bra av alle, uavhengig av trening.

En annen sak er at dette ikke vil få noen praktisk betydning, ettersom alle høyere studier i Norge er lukket, dvs. at det er opptakskravene på den enkelte skole som avgjør.

Fors. baksida

"Pavlovs hunder" kvalifiserer sikkert til pensum på deltidskurser, men kan dette erstatte yrkesutdanninga?

Geriljaen i Afghanistan

Hvem er De Kjempende Mojihadin?

— Det er vinter i det okkuperte Afghanistan, nøden øker — det gjør også tallet på flyktninger. Russernes såkalte jordreformer er det bare de sjøl og gislingene i Karmal regjeringa som tjener på. Geriljaen består av flere grupper og den har et overordna mål: å kaste okkupantmakta Sovjet ut av landet sitt. Ryggraden i dette arbeidet er bøndene. For at kampen skal fortsette og kronas med seier er vi avhengig av utenlandsk hjelp og støtte. Han som sier dette er Najibullha Roshan, afghaner som er bosatt i Vest-Tyskland. Han er med i organisasjonen De Kjempende Mojahid.

KAN DU FORTELLE LITT OM DENNE ORGANISASJONEN?

Den blei stifta i 1979 og er en islansk frontorganisasjon med hovedmål å få kasta ut russerne fra Afghanistan. Men den har også andre mål på programmet. Vi vil jobbe for et fritt og uavhengig land med likhet og demokrati for alle organisasjoner og partier som ikke er avhengige av støtte fra Sovjet. Vi vil jobbe for at det skal bli likhet mellom de forskjellige nasjonalitetene i landet og mellom kjønnene. Analfabetismen er stor og den prøver vi å bekjempe. Og vi vil sjølsagt gå inn for frie valg den dagen russerne er hevet ut.

Andre viktige punkter er å bygge opp igjen økonomien på et nasjonalt grunnlag, og derigjennom forbedre levevilkåra for befolkninga. Og til slutt den kanskje viktigste oppgava vi jobber med, bevisstgjøringa av massen militært og politisk. Vi vil aldri greie å kaste ut okkupantene hvis ikke massene er skolert i politiske saker og forstår hvorfor det er nødvendig å gå aktivt inn i geriljaen.

— Hvor mange er med i De Kjempende Mojahid, og i hvilke områder er dere mest aktive?

— Hvor mange vi har under våpen er vanskelig å si, men at tallet er flere tusen er ingen overdrivelse. Sammen med de andre motstandsgrupper har vi folk over hele landet, men kjerna er konsentrert i grenseområdene i nord-vest og i de sentrale delene av landet.

— Hva slags forhold har dere til de intellektuelle og studentene?

— Disse gruppen finnes som regel i byene og universitetene og dette er områder som er okkupert. Vi har et godt forhold til dem og den siste tida har vi vært med å organisere demonstrasjoner bl.a. i Kabul sammen med studentene. Det er også danna en «Generalunion av lærere og studenter» som kjemper mot okkupantene.

— Det er likevel ikke disse gruppene som er ryggraden i kampen, sjøl om det er viktig at det ytes motstand i byene også?

— Det er riktig, den største og viktigste faktoren i geriljakampen er utvilsomt bøndene. Afghanistan er et land med lite industri, de fleste er avhengig av

det som kommer ut av jordbruket. De aller fleste bønder er fattige og eier ikke sjøl noe jord. Jeg vil benytte sjansen til å imøtegå de her i vesten som ikke vil støtte våres kamp fordi de mener at geriljaen er reaksjonær. At det er føydalherre og utbyttere som leder kampen og at de vil innføre et system i landet som er verre enn det som er i dag. Det er verdt å merke seg at det allerede før invasjonen skulle settes igang en jordreform som skulle fordele jorda blant de fattige. Dette var en jordreform av russisk mønster, det var en imperialistisk jordreform lik de jordreformer som bl.a. USA har brukt ovenfor land i Sør-Amerika og Iran. Slik jordreformer vil alltid bli satt ut i livet fordi imperialistlandet vil dra økonomiske fordeler av den sjøl. Jordreformen i Afghanistan blei øyeblikkelig møtt med aktiv motstand fra lokalbefolkninga særlig i den nordlige delen av landet. Her finner en de beste jordbruksområdene og de er velegna til å dyrke den maten afghanerne så sårt trenger. Men i stedet for mat har russerne pålagt bøndene å dyrke bomull, 70 % av alt som dyrkes skal være bomull som russerne bruker til sin konfeksjonsindustri i Sovjet.

— Hvordan har folket reagert på disse såkalte reformer?

— Mange steder har bøndene rett og slett svidd av hele avlinga for at russerne ikke skal få noen nytte av den. De ser også at jordreformer mange steder på overflata gir forandringer, men de er ikke til folkets beste. Fra å være eid av en rik føydalherre er nå jorda overtatt av en høy-

ere regjeringsrepresentant eller militær. Jorda har bare skifta eier mens de som sleit og var utbytta ikke har merka noen forandring, de er fortsatt utbytta.

Et annet trekk ved jordreformer som russerne har dratt nytte og brukte da de okkuperte landet var å sende folk fra et område til et annet under dekke av at folk skulle få jord. Hensikten var dobbelsidig. For det første fikk en flytta folk fra et område slik at veien gjennom landet var klar for de russiske styrkene, motstanden minka og veien fram til Kabul blei lettere å forsere. Dermed trudde russerne at ved å flytte folk fra gravgrendte strøk til mer frodige deler i sentral-Afghanistan ville

de splitte opp de forskjellige folkene slik at de brukte kreftene på å slå innbyrdes istedet for å forene kreftene. I det siste tok russerne feil, folket blei ikke splitta, men forenet i en nasjonal front mot Sovjet.

— Sjøl om pressedekninga fra krigsombudene i Afghanistan er svært mangelfull får en inntrykk av at det som foregår ikke står tilbake for den måten USA herja i Vietnam?

— Det er riktig, grusomhetene mot det afghanske folket er store og vi er helt avhengig av støtte fra utlandet. Hittil har vi fått en overveldende støtte, på det verbale plan. Det er vel og bra, men det vi trenger nå er ikke svulstige uttalelser men mat,

Sosialistisk Front ENNÅ S SKYLD

I «Hva Må Gjøres» nr. 4 1980 kritiserer Finn Skårud's og Sosialistisk Front's holdning av den afghanske geriljaen.

Så langt oss bekjent har ingen på denne kritikken. Det er mulig tro at hva vi mener og skriver i Sosialistisk Front virke herr Skårderud eller Sosialistisk Front.

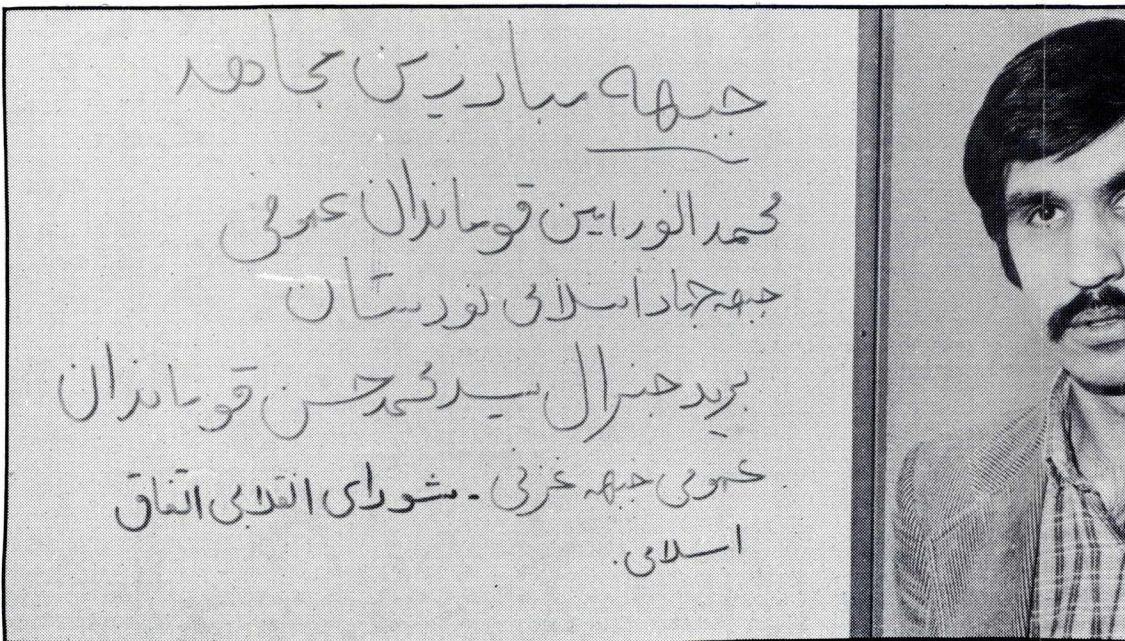
Men det er i allefall godt å vite at vi i denne saken har hele det norske folk med oss, selvfølgelig. Mange i dette landet har sjøl opplevd okkupasjon og terrorstyre, ikke noe blir da mer selvfølgelig enn å støtte et lite land og fattig folk som lider samme skjebne, bare ti ganger verre.

For alle andre, uten sjølopplevd okkupasjon, faller det heller ikke særlig vanskelig å støtte den kampen geriljaen fører for de mest elementære krav et folk kan stille. Retten til nasjonal sjølbestemmelse, retten til å få tilbake hus og eiendom, til å leve i fred uten daglig trussel og terrorbombing med napalm og giftgass, og tilfeldig fengsling, tortur og henrettelse.

Skårderud eller Sosialistisk Front kan da umulig med kaldt hjerte fortrenge den overveldende dokumentasjon som finnes om Sovjet's krigsforbrytelser mot det afghanske folket? Vi vil ikke tro det. Vi veit at dere sier: Sovjet ut av Afghanistan, men det blir noe håpløst luftig over denn parola så lenge dere ikke vil støtte den krafta som kan realisere den, nemlig geriljaevægelsen.

Skårderud's/Sosialistisk Front's påstand om at geriljaevægelsen er reaksjonær og føy-

klær og tepper til flyktningene, det er over 30 000 flyktninger som kommer til Pakistan hver uke. Vi trenger også våpen og ikke minst medisiner. I motsetning til andre kriger og krigsskueplasser er det i Afghanistan en enorm mangel på leger, medisiner og sjukehus. Resultatet av dette er at mange som er lettere sår og som trenger enkel legehjelp ikke får dette og i mange tilfeller dør. Dette er tragisk, ikke bare for de det gjelder og deres familie, men også for geriljaen. En mann som er lettere skadet og ikke er i stand til å kjempe teller ikke mer i motstandskampen enn en som er død. Og det er ikke mye som skal til for at denne situasjonen kan for-

Najibullha Roshan fra «De Kjempende Mojihadin» har skrevet en hilsen til sine afghanske venner på tavlen.

Front SVAR DIG!

1980 hadde vi en artikkel som
g Sosialistisk Front's utskjel-
ljabevegelsen.
ingen av de nevnte til nå svart
mulig at det er nesevist av oss å
er i sakens anledning skal på-
Sosialistisk Front.

dal, og at de derfor ikke kan
støtte den, mangler enhver for-
ankring i virkeligheten.

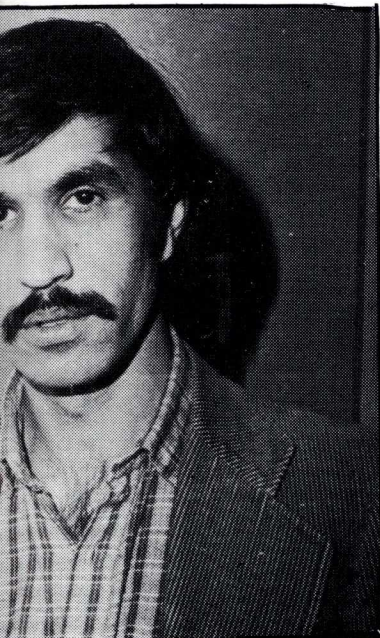
Den kjempende afghanske
geriljaen er tverrpolitisk, noe
entydig politisk merkelapp er
det ikke rett å sette på den. Ho-
vedsaken er at den er nasjonal
og patriotisk, for et fritt og uav-
hengig Afghanistan. Alvorlig
talt, er det en reaksjonær poli-
tisk målsetting?

De virkelige reaksjonære i
Afghanistan er quislingen Kar-
mal og hans medløpere, og den
sovjetiske okkupasjonsmakta.

Mener dere at okkupant og
frihetskjemper fortjener samme
karakteristikk? Dere er for at
Sovjet trekker seg ut av Afgha-
nistan, men hvem andre enn ge-
riljaen kan fikse dette? Den
kjempende geriljaen representerer
folket i Afghanistan, det er
ingen tvil om det. Det er denne
geriljaen's seier eller nederlag
som vil avgjøre det afghanske
folks framtidnasjonale sjølstend-
ighet eller fremmedak.

Hvilket alternativ finnes for å
få Sovjet ut dersom dere ikke vil
støtte geriljaen? Faktum er at
det ikke finnes noe annet alter-
nativ. Det er disse enkle fakta
Skårderud/Sosialistisk Front
ikke vil erkjenne. Da er det san-
nelig på tide at de gjør!!

andres. Jeg er derfor svært glad
for Afghanistansolidariteten
som blir drevet her i Norge. Det
er viktig at et land som på
mange måter likner på vårt for-
står nødvendigheten av å støtte
oss i vår kamp på våre premiser.
Men sjøl Afghanistan-
arbeidet har tatt seg opp, nå
under de to aksjonsukene er det
veldig viktig at det ikke blir
noen sovepute, men at arbeidet
fortsetter og at folk ikke glemmer
Afghanistan. Det er vinter
og kaldt i landet behovet for
varmeklær og annet utstyr øker
for hver dag, sier Najibullah
Roshan til slutt før han reiser til-
bake til Vest-Tyskland.

r på tavla .

**Kjersti Ericsson, 36 år og universitetslektor på Krimino-
logisk Institutt ved Universitetet i Oslo. Her arbeider hun
for tiden med et skoleforskningsprosjekt.**

**— En av de få kvinnelige, revolusjonære dikterne i
Norge. Hun gav ut diktsamlingen Fotnoter i Rødt i 1968
og Våpnet er smidd påny i 1978.**

**— Og sist, men ikke minst, nyvalgt medlem av Sentral-
komiteen i AKP(m-l). Hun er faktisk den eneste kvinne
blant 5 talsmenn for partiledelsen.**

*Var dette et spesielt viktig
landsmøte for partiet, Kjersti
Ericsson?*

— utvilsomt Landsmøtet av-
grenset seg fra en høyretendens
— avgrensning seg fra en utvan-
ning av det kommunistiske
grunnlaget vårt. Debatten har
vært kraftig, og grunnorganisa-
sjonene i partiet har engasjert
seg svært aktivt — kanskje mer
enn tidligere. De bidro med ny
og viktig innsikt som ledelsen
ikke hadde greid å analysere seg
fram til på egen hånd. For ek-
sempel forbedre og utviklet par-
tiet sin analyse av kvinneunder-
trykkinga i samfunnet og i par-
tiet gjennom landsmøte-
bevegelsen. Analysen av høyre-
tendensen i partiet — som ble
lagt fram av partiledelsen — ble
også utviklet og forbedret. Årsa-
ken til høyretendensen ble truk-
ket fram. Landsmøtet satte finge-
ren på partiets klassesammen-
setning, og også på behovet for
studier og skoling.

*Det er blitt hevdet at demo-
kratiet led nederlag på landsmø-
tet?*

— Det som led nederlag var
ideen om parlamentarisk sosia-
lisme i Norge. Dersom en me-
ner at et system etter modell av
den borgerlige parlamentarismen
er den høyeste formen for
demokrati, så er en slik påstand
forståelig. Men vi gjør vel ikke
revolusjon bare for å innføre
akkurat det samme systemet
som vi har i dag.

Når det gjelder demokratiet i
partiet vedtok landsmøtet en
riktig kritikk av mangler og feil i
partidemokrati. Det ble blant
annet pekt på at partiledelsen i
for liten grad har greid å utnytte
de kunnskaper og erfaringer
som finnes blant medlemmene
når en utformer og utvikler parti-
ets politikk. Hele landsmøte-
bevegelsen — og resultatene av
den — viser at det står bra til
med demokratiet i AKP(m-l).

*— Debatten om sosialisme i
Norge sto sentralt i landsmøte-
diskusjonen. Regner du nå
denne debatten som avslutta?*

— Nei, for all del. Det er
mange problemer og uavklarte
spørsmål som står igjen å disku-
tere sjøl om landsmøtet har av-
vist forslaget om parlamentarisk
sosialisme. Problemet med at de
demokratiske rettene kan bli
trampet ned og at det kan skje
en kontrarevolusjon... vi har
ennå ikke kommet fram til full-
gode løsninger på disse spør-
smålene. «Løsningen» med par-
lamentarisme ble avvist som en
omvei tilbake til borgerskapets
diktatur.

— Vi er nødt til å arbeide vi-
dere med en grundigere analyse
av årsakene til kontrarevolusjon
og degenerering av de sosialistiske
samfunnene. Vi trenger en histo-
risk analyse, spesielt av utvik-
linga i Øst-Europa. Og vi må
diskutere konkrete hvilke beting-
elser og muligheter sosialismen
vil ha i Norge.

— I debatten om Sosialismen
er det viktig å ha 2 tanker i hode
på en gang: For det først at re-
volusjon og sosialisme er klasse-
kamp, at borgerskapet er en
godt organisert fiende med
sterke ressurser og flere hundre
års erfaring i å opprettholde ut-
bytting, å sikre det kapitalistiske
systemet. For det andre må sosi-
alismen bygges på masselinja.

*— Masselinje, hva legger du i
dette?*

— Det innebærer at sosialis-
men må være et system som
frigjør folks ressurser, et system
hvor vanlige folk blir trukket
med i styring og stell. Et kvalita-
tivt nytt demokrati hvor folk del-
tar aktivt.

Jeg er ikke noe særlig begei-
stra for dagens norske parla-
mentarisme som en modell for
et sosialistisk demokrati. Stem-
meseddelen gir folk så godt som
ingen innflytelse over hverda-
gen sin, i partiene eller over ved-
tak som politikerne fatter i par-
lamentariske organer. Vi må ut-
vikle en modell som innebærer
et mer aktivt og direkte demo-
krati.

*— Du representerer partile-
delsen som eneste kvinne blant
fem menn. Syns du kvinnene har
den plassen de fortjener i parti-
et?*

— Sjøl om dette ikke innebæ-
rer at jeg er eneste kvinne i
sentralkomiteen, så er det klart
at en kvinne blant 5 menn, ikke
er noe å skryte av. Likevel er det
viktig å se dette som et lite skritt
framover, iogmed at det ikke
var en eneste kvinne som repre-
senterte partiledelsen i forrige
landsmøteperiode. Det er klart
— og jeg tror vi er mer klar
over de nå enn tidligere — at
det finns kvinneundertrykking i
det kommunistiske partiet som
det gjør i alle andre sammen-
henger i samfunnet. Hvis kvin-
nen skal kunne få den plassen

AKP(m-l)s 3. landsmøte ble holdt rett før årsskiftet. I perioden før
landsmøtet har det — i og rundt partiet — pågått en svært aktiv og
livlig debatt om viktige prinsipielle spørsmål.

Hvordan vil et Sosialistisk Norge se ut? Hvordan unngår kontra-
revolusjonen og forfall slik vi har sett det i f.eks. Øst-Europeiske
land. Hva mener vi med et sosialistisk demokrati? Hvilken stilling
skal det kommunistiske partiet ha under sosialismen?

Debatten har dreie seg om partiets linjer i dagens Norge: Hvordan
kombinere arbeidet for konkrete dagssaker med det mer langsiktige
målet — revolusjon og sosialisme i Norge.

Hvor viktig er arbeidet med å spre den kommunistiske dagsavis
Klassekampen, sammenliknet med f.eks. kampen for arbeiderklas-
sens økonomiske interesser, kampen mot statens nedskjæringer og
krisepolitikk?

Og siste men ikke minst, rettet landsmøtediskusjonene søkelyset
på feil og mangler i partiorganisasjonen.

**Kjersti Ericsson,
ny i AKP(m-l)s ledelse:**

KVINNENES OG DE INTELEK — TUELLES REPRESENTANT

de fortjener og har krav på, fo-
rutsetter det en bevisst holdning.

Spontan er det slik at mann-
folk — også i partiet — er lite
fantasifulle, at det er en tendens
til å overse og «glemme» at
kvinnelige kamerater er i stand
til å løse vanskelige og store parti-
oppgaver. Det er liksom mye
lettere å henvende seg til en
mann som har markert seg når
det skal holdes innledninger på
åpne møter, for eksempel i
Studentersamfunnet. Jentene
har lett for å gjøre seg sjøl usyn-
lige, til ikke å stikke seg fram i
slike forsamlinger, mens menn
kanskje er mer glad i å høre sin
egen stemme fra en talerstol.
Det er viktig å se dette — ikke
som et spørsmål om personlige
egenskaper og duktighet, men
som et teoretisk problem som
har sammenheng med kvinnens
stilling i samfunnet.

Det må brukes mer tid og
krefter på å overtale jenter til å
påta seg tillitsverv, og en må
ikke minst hjelpe kvinner som
kan være bundet av barn og
hjem, med praktiske problemer.
Jeg tror at denne delen av
kvinnetekampens systematiske har
blitt undervurdert — spesielt av
mannfolka i partiet — den siste
landsmøteperioden.

*— Du har også kritisert parti-
et for å undervurdere de intel-
lektuelle?*

— Ja, men på dette området
tror jeg vi nå er kommet lengre i
å rette opp feilene. Resten av
partiet har innsett at vi trenger
intellektuelle og deres arbeid når
vi skal utvikle politikken vår. La
meg nevne noen eksempler. I
sosialismedebatten trenger vi bi-
drag fra historikere i Øst-Eu-
ropa. Økonomer vil også gi sitt
tilskudd til ei slik analyse. Når
det gjelder mer dagsaktuell poli-
tikk, kan vi ikke utvikle en poli-
tikk for Norge i oljealderen eller
Norge i dataalderen uten en ak-

tiv innsats fra studenter, fors-
kere og andre intellektuelle. Parti-
ene trenger en stab av intellek-
tuelle.

— Men ennå er det slik at vi
mangler et faglig miljø for forsk-
ning og vitenskapelig arbeid
som skal brukes til å tjene de
undertryktes interesser. Ennå er
det slik at progressive forskere
og vitenskapsmenn sitter på
hver sin lille haug og vet for lite
om hverandre. Tidsskriftet MA-
TERIALISTEN er et viktig for-
søk på å skape et slikt miljø. De
intellektuelle i partiet og studen-
tene i NKS må nå sjøl ta offensi-
ven. MATERIALISTEN kan og
bør bli et senter for progressive
intellektuelle. Men jeg vet — at i
dag er det mange studenter som
har mellomfag — og hovedopp-
gaver liggende hjemme i en
skuff — arbeid som fortjener å
bli offentliggjort og diskutert i et
tidsskrift som MATERIALIS-
TEN. Dermed skulle oppford-
ringa være klar!

*— Tilslutt, mener du lands-
møtet og landsmøtebevegelsen i
1980 innebærer noe kvalitativt
nytt for partiet?*

— Jeg synes i hvertfall det
var svært viktig. For det første
avklarte vi, og oppnådde stor
enighet i viktige linjespørsmål.
Vi stadfesta at vi er et leninistisk
parti. For det andre tror jeg
medlemmenes aktive innsats vil
føre til at vanlige medlemmers
ressurser vil bli bedre tatt vare
på i framtida. Enkeltmedlem-
mer tar og mer sjølstendig
standpunkter til partiets politi-
ske linjer. Alt i alt — så bør
dette være opptakten til et mer
aktivt og dyktigere kommu-
nistisk parti i Norge.

NÅ HETER DET ALTA

Alaheadju
het det!
Men sjøl navnet
har de stjålet
skjært bort store stykker
og tatt all rikdom ut
slik de gjorde med landet.
Navn er som stier,
de er merker etter bruk.
De som har laget stiene og navnene
eier landet!
Og ennå heter det
Såvco,
Virdnejavri.
Aldri, aldri
skal det hete noe annet!

Kjersti Ericsson

Hva skjer med utdanninga vår?

Les stortingsmelding 45:

PÅSTANDER

Meldinga er preget av en rekke påstander, som ikke en gang blir forsøkt begrunnet med fakta. La oss ta noen eksempler. «Studier, basert på lønnsforskjeller, viser også at utdanning er ganske lønnsomt for den enkelte». Dette er nok i hovedsak riktig. Men gjelder det lærere, sostonomer, sjukepleiere? Alle disse gruppene ligger i dag UNDER gjennomsnitt industriarbeiderlønn til tross for store studielån og mange år uten inntekt.

Videre: Meldinga hevder at enkelte profesjoner operere med urimelig høye kompetansekrav. Men kommer ikke med et eneste eksempel på hvilke yrkesgrupper som i dag får for mye utdanning.

Statsminister Nordli tok opp kampen mot profesjonaliseringa i nyttårstalen. Det er tydelig at angrepet på kunnskapsnivået og dyktigheten hos norske fagfolk er en viktig kampsak for en fullstendig degenerert parti.

RASERING

Om Stortingsmelding 45 blir satt ut i livet, betyr den en fullstendig

rasering av høyere utdanning slik vi kjenner den i dag. Universitetene vil f.eks. bli tvunget til å legge opp størstedelen av undervisninga som kurs for folk i deltidsarbeid og folk som har permisjon fra departementet og Arbeidernes Opplysningsforbund.

Studiefinansiering slik vi kjenner den, vil bli forlatt. Dette kommer til å skje gjennom stadige innstramminger slik vi har sett de siste årene. I stedet vil etterutdanning bli prioritert. Meldinga sier: «En av grunnene til at utviklingen går langsomt, er de kostnader som omfattende permisjonsordninger for utdanningsformål antas å føre med seg. Departementet mener dette dels bygger på en feilvurdering av betydningen av slike tiltak.

Kostnadene blir ikke vesentlig mindre ved at tilsvarende utdanning (min uth.) gis som ledd i grunnutdanningen, det er bare dekningsmåten som blir en annen». Mao. Finansiering av etterutdanning skal gå på bekostning av grunnutdanninga.

Det samme ser vi i bevilningene til Universitetet. Flere institutter i Oslo har fått pålegg om at drive etterutdanning uten å få et ekstra øre til det. Meldinga sier om dette: «Videreut-

danningskomiteens (Ottosen-komiteens) forslag om at utdanningsinstitusjonene særlig i høyre utdanning bør gjennomarbeide sine studieopplegg med tanke på en naturlig fordeling mellom grunnutdanning og etterutdanning bør tas opp med større alvor...» Dette sies samtidig som Universitetet i Oslo har stillings- og bevilgningsstopp på sjette året.

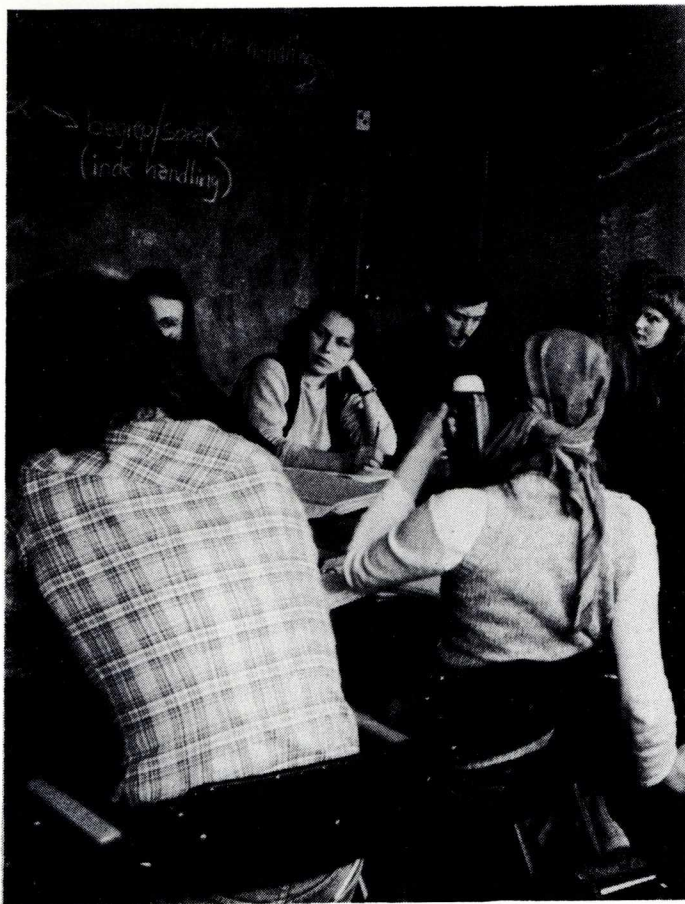
Det er også verdt å merke seg at endel Distriktshøgskoler allerede i dag har like mange deltidsstudenter på kurser som heltidsstudenter. Og at Stortingsmelding 89 om høyre teknisk utdanning slår fast at hele undervisninga på Ingeniørhøgskolene må tilpasses deltids- og etterutdanningssøkende.

KONKLUSJON

Stortingsmelding 45 er IKKE en melding om bedre adgang til utdanning for folk fra arbeidslivet. Det er en melding som slår fast at ressursene skal brukes først og fremst til etterutdanning. Kopla med en fullstendig stillstand i bevilgninger til høyre utdanning betyr dette ingen flere studenter, men en ny type studenter. DNAs idealstudent skal

veksle mellom arbeide og utdanning, slik at han eller hun aldri får tid til kritisk granskning av et fag, aldri får tid til å bygge et sosialt eller faglig miljø, aldri får tid til fagkritikk. Samtidig skal alle kunne bli lærere, sjukepleiere osv. uten skikkelig faglig bakgrunn. Med andre ord: Staten slår to fluer i et smekk: Nivået i høyere utdanning og blant ansatte i viktige stillinger blir drastisk svekka slik at folk lettere kan manipuleres med, lettere omskoles og flyttes. Samtidig sparer Staten hundrevis av millioner.

Og det blir ikke mye igjen av den sukrede pillen i meldinga: Kampen mot profesjonenes ekspertstyre. For: Ekspert er nødvendig. DNAs planer for ekspert- og forskerutdanning er klare. De skal skilles ut på tidlig stadium av en universitetsutdanning, få spesialstipend og spesialutdanning (dr. scient). De skal bli broileroppdretta med store kontrollmuligheter mot «venstre»avvik i praksisen. Dette vil virkelig gi et styrket ekspertvelde når det kombineres med drastisk svekka faglig nivå for andre universitetsutdannete, senking av formelle krav til lærere og helsepersonell.

«En trenger ingen lærerutdanning for å bli lærer, mener Førde